

שאלות בנושא אוכלוסיית המזרח התיכון

1. גידול אוכלוסיית המזרח התיכון
 - א. הסבר שלוש סיבות לשיעור ילודה גבוה במזרח התיכון.
 - ב. הסבר שתי סיבות לתוחלת חיים בינונית ונמוכה במזרח התיכון
 - ג. קיימת טענה האומרת ששיעור ילודה גבוה אינו טוב למדינה ולהתפתחות האוכלוסייה שבה, הבא שלוש נימוקים התומכים בטענה זו.

2. נתונים והתאמתם למדינות שונות

לפניך נתונים השיכים ל-3 מדינות, התאם כל שורת נתונים למדינה, והסבר את שיקוליך להתאמה.

מס' ילדים לאישה	תל"ג	אוריינות(יודעי קרוא וכתוב)	אחוז עיוור
5	\$ 20.000	90%	100%
3	\$ 6.300	80%	80%
+6	\$800	פחות מ-50%	70%

המדינות הן: תימן ערב הסעודית תורכיה

3. גידול אוכלוסייה והתיישבות במדינות המזרח התיכון

לפניך טבלת נתונים של שינויים בגודל האוכלוסייה בשלוש מדינות במזרח התיכון וכן בסה"כ מדינות האזור. (הנתונים במיליון נפש)

מדינה	1950	1981	1999
מצרים	20	44	66
ערב הסעודית	0.25-0.50	1.5	2.5
ירדן	0.5	2	4.4
סה"כ מדינות המזרח התיכון	111.7	223.4	328.3

- א. תאר את השינויים בגודל האוכלוסייה בכל אחת מן המדינות ובמזרח התיכון כולו.
- ב. הסבר גורם אחד לכל מדינה המסביר את השינויים בגודל האוכלוסייה.

4. אוכלוסייה –

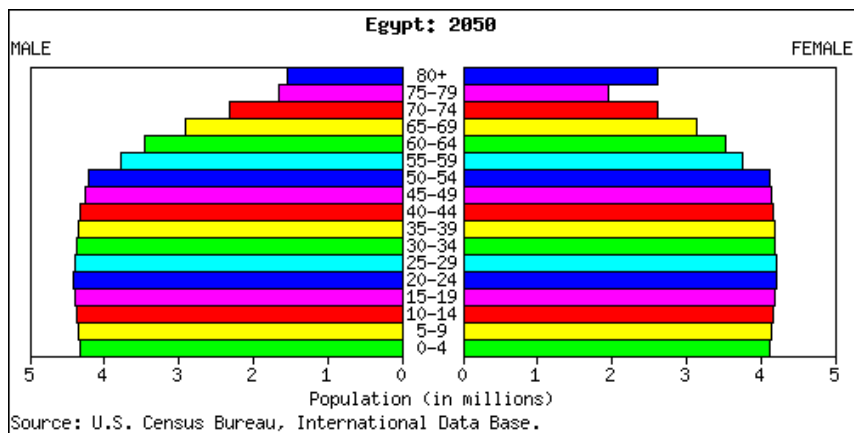
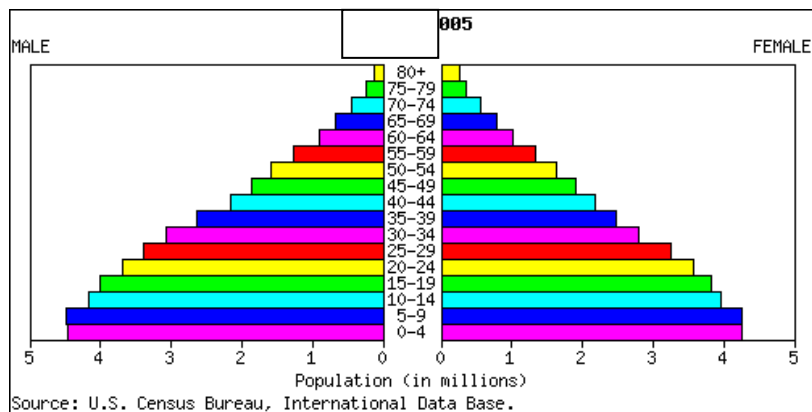
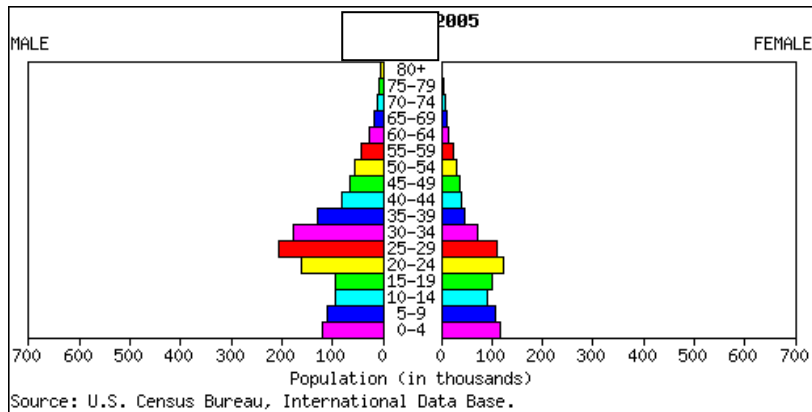
- לפניך נתונים על אוכלוסיית המזרח התיכון.
- א. תאר את המגמה המוצגת בטבלה, והסבר שלוש גורמים למגמה זו.
 - ב. תאר שלוש תוצאות שליליות שעלולות לנבוע מהמשך מגמה זו.
 - ג. ציין שתי דרכים שבאמצעותן מנסות מדינות במזרח התיכון להתמודד עם המצב הדמוגרפי שבו הן נתונות, והסבר כיצד ישפיע "המומנטום הדמוגרפי" על הניסיונות להגביל את גידול האוכלוסייה במזרח התיכון.

השינוי באוכלוסיית המזרח התיכון מהמאה ה-19

התקופה	אוכלוסייה במיליונים	משך הזמן (בשנים) הדרוש להכפלת האוכלוסייה
1800 – 1900	מ 25 ל 50	100
1901 – 1950	מ 50 ל 101	50
1951 – 1980	מ 101 ל 204	30
1981 - 2010 (משוער)	מ 204 ל 428	37

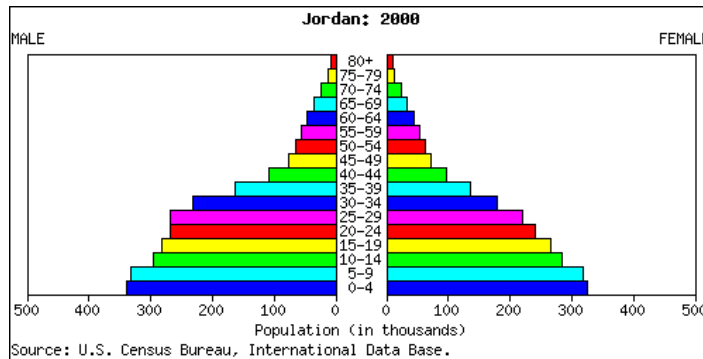
5. לפניך פירמידות גילאים למדינות מצרים וכווית בשנת 2005

- א. עיין בשתי הפירמידות וקבע מי מהן מייצגת את מצרים ומי מייצגת את כווית. **הצג שני הסברים** לקביעתך (שים לב לערך בו ניתנים הנתונים - אלפים או מיליונים).
- ב. תאר **שלושה** הבדלים בין שתי פירמידות הגילאים.
- ג. הסבר את ההבדל בין מספר הנשים למספר הגברים בכווית בגילאים 25-45
- ד. עיין בפירמידה של מצרים לשנת 2050. תאר והסבר **שלושה** שינויים שיחולו באוכלוסיית מצרים בין השנים

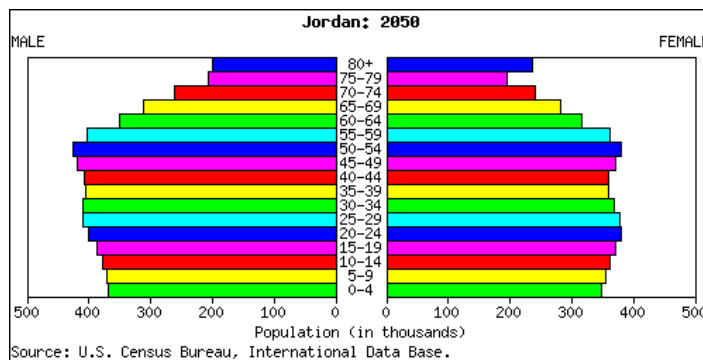

6. תמורות באוכלוסיית המזרח התיכון

א. עיין בפירמידות הגילים הבאות של ירדן. ותאך את מאפייני אוכלוסיית ירדן לפי פירמידת הגלים של שנת 2000. בתשובתך התייחס לילודה, לתוחלת החיים, לקבוצת התומכים ולקבוצות הנתמכים.

ב. תאר שלושה שינויים שיחולו באוכלוסיית ירדן לקראת שנת 2050. הסבר שניים מהשינויים שציינת.

7. דמוגרפיה במזרח התיכון

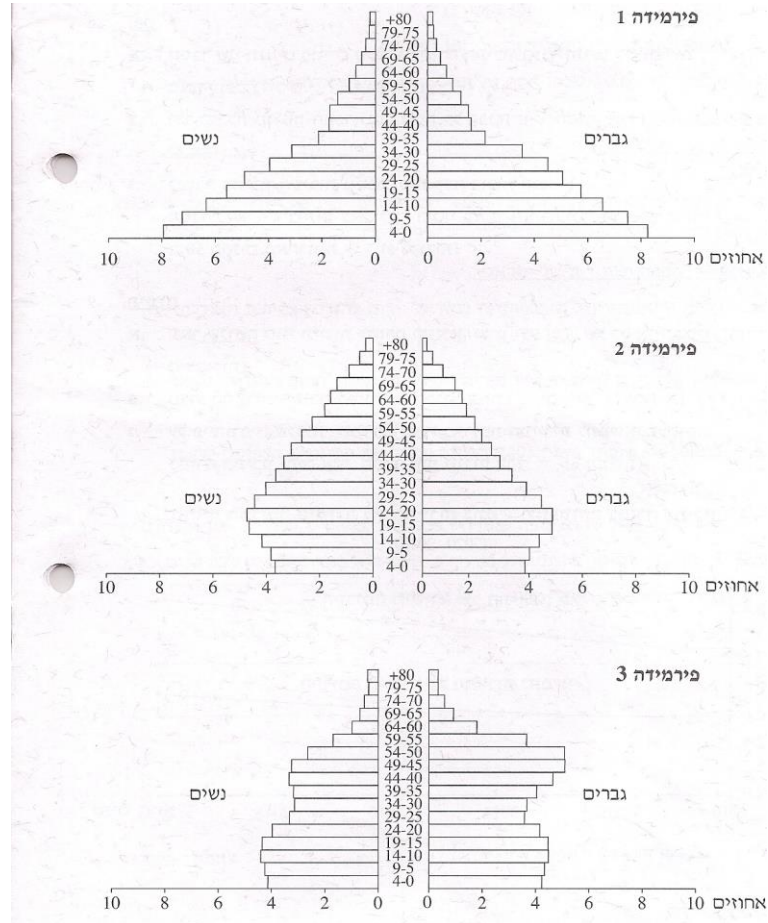
לפניך טבלת נתונים דמוגרפים על אוכלוסיית המזה"ת: גודל אוכלוסייה במיליונים, שיעור ילודה ותמותה לכל 1000 נפש וריבוי טבעי באחוזים. עיין בטבלה והשב על הסעיפים הבאים:

ריבוי טבעי %	שיעור תמותה בשנת 2000	שיעור ילודה בשנת 2000	גודל אוכלוסייה בשנת 2010	גודל אוכלוסייה בשנת 2005	גודל אוכלוסייה בשנת 2000	גודל אוכלוסייה בשנת 1950	גודל אוכלוסייה בשנת 1900	המדינה
1.9	8.4	27.3	81.0	78.0	66.0	20.0	10.0	מצרים
1.6	5.4	21.4	78.0	70.0	65.0	21.0	14.0	טורקיה
3.2	6.6	38.6	34.5	26.0	21.4	5.2	2.2	עירק
3.2	5.5	37.8	23.0	18.5	17.0	3.2	2.2	סוריה
4.5	4.0	49.0	5.0	4.0	3.8	1.5	0.5	הרשות הפלסטינית

- לרוב מדינות הטבלה יש ריבוי טבעי גבוה. הסבר שתי בעיות הנוצרות בעקבות נתונים אלו.
- מצרים וטורקיה מדגימות ריבוי טבעי נמוך יחסית לשאר המדינות בטבלה. הסבר שני גורמים לריבוי טבעי זה.
- כיצד ריבוי טבעי גבוה יכול להשפיע על תופעת הגירה במזרח התיכון. הדגם את תשובתך בעזרת אחד מסוגי ההגירה הקיימים במזה"ת.

7 א אוכלוסיית המזרח התיכון:

- לפניך פירמידות גילים של שלוש מדינות במזרח התיכון: לבנון, תימן ובחריין
 א. ציין איזו פירמידה מתאימה לכל מדינה, ונמק את בחירתך
 ב. תאר שני מאפיינים של כל אחת המפירמידות
 ג. בחר בשתיים מהפירמידות והסבר תהליך דמוגרפי אחד שבא לידי ביטוי בכל אחת מהן

8. הגירה פנימית במזרח התיכון

- א. מהו הכיוון העיקרי של ההגירה הפנימית (בתוך המדינות) במדינות המזה"ת? הדגם ממדינה אחת.
 ב. הסבר שלוש בעיות שגורמת ההגירה הפנימית במדינות המזה"ת.
 ג. תאר ניסיון אחד של ממשלה במזה"ת לבלום את המגמות של ההגירה הפנימית. מאחת המדינות.

9. תנועות הגירה במזרח התיכון

- א. הסבר את המושגים "הגירה פנימית" ו"הגירה חיצונית".
 ב. בחר באחד מסוגי ההגירה במזה"ת והסבר שני גורמים להגירה. הדגם את תשובתך מאחת המדינות.

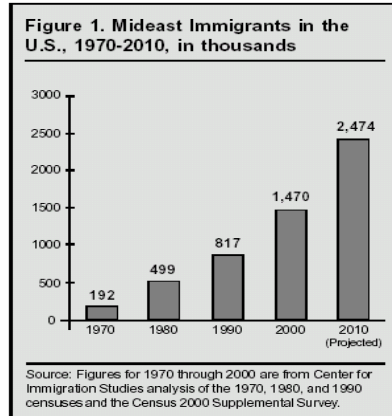
10. הגירה במזרח התיכון

- אפשר לחלק את ההגירה ממדינה למדינה במזרח התיכון (כולל הגירה ממנו ואליו) לשני סוגים: הגירה מרצון והגירה מאולצת (בכפיה).
 א. ציין שני גורמים להגירה מרצון, והבא דוגמה אחת להגירה כזו.
 ב. ציין שני גורמים להגירה מאולצת, והבא דוגמה אחת להגירה כזו.

11. הגירה במזרח התיכון

- א. ציין שני יעדי הגירה של תושבי המדינות העניות במזרח התיכון. תאר שני מאפיינים של המהגרים.
- ב. הסבר שלושה גורמים לתנועות ההגירה. התייחס לאזורי המוצא ולאזורי היעד.
- ג. תאר שני תוצאות (האחת חיובית והשנייה שלילית) של תנועות ההגירה אליהן התייחסת.

12. הגירה מהמזרח התיכון לארצות הברית- עיין בגרף הבא וענה על השאלות הבאות

- א. תאר את המגה הכללית של ההגירה מהמזרח התיכון על פי הגרף.
- ב. הסבר שלושה גורמים שונים להגירה מהמזרח התיכון.
- ג. הסבר תוצאה אחת של ההגירה על מדינת היעד ותוצאה אחת על מדינת המוצא.

13. נדידה והגירה

- א. הסבר מהי נדידה ומהי הגירה. תשובתך הצג שני הבדלים ביניהן
- ב. הבא דוגמא לאזור אחד במזרח התיכון, שבו מתרחשים תהליכי נדידה ודוגמא לאזור
- ג. תאר שני שינויים שחלים באורח החיים של הנוודים במזרח התיכון מאמצע המאה ה-20 והסבר מה גורם לכל אחד מהם.

14. תפוסת אוכלוסייה במזרח התיכון

- א. רוב האוכלוסייה במזה"ת אינה מפוזרת באופן שווה על פני המדינה, אלא מרוכזת באזורים מסוימים. בחר שלושה אזורים, שבהם יש ריכוז גבוה של אוכלוסייה והסבר בכל אחד שני הגורמים לריכוז האוכלוסייה הגבוה. (שישה גורמים בסך הכל)
- ב. במטרה לפזר את האוכלוסייה מבצעות המדינות במזה"ת מפעלי פתוח שונים. תאר מפעל פתוח אחד באחת המדינות והערך את הצלחתו.